

וירא (88)

הקב"ה מקיים דיני ביקור חולים

וַיֵּרָא אֵלָיו ה' בְּאֵלָנָי מִמְרָא וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵקֶל (יח, א)

כאן, הרי "בעלה בעיר". אברהם היה בפתח האוהל? ועוד הרי היו שלושה ובשלושה אין יחוד. אמנם זה לא קשה, שהרי בתרי ופריצי יש איסור יחוד והכא נדמו לערבים ועל הערבים נאמר: עשרה קבין זנות ירדו לעולם, תשעה נטלה ערביא. לשיטת רש"י (קידושין פא) הסובר שבעלה בעיר אסור לא קשה, אבל לשיטות הסוברים שבעלה בעיר מותר, מאי איכא למימר. יש ליישב ע"פ המדרש על הפסוק "ואל הבקר רץ אברהם" הבקר ברח ואברהם רץ אחריו עד מערת המכפלה, א"כ אברהם לא היה בעיר.

להתעדן באהבתך

הִנֵּה נָא הָעֵיר הַזֹּאת קְרֹבָה לָנוּס שְׂמָה וְהוּא מְצַעֵר (יט, כ)

במה היה גדול כוחו של לוט, שהועילה בקשתו מן המלאך שלא להפוך את העיר צוער, אף שאברהם אבינו הרבה להתפלל על הצלת סדום ולא הועילו בקשותיו. אמרו במדרש (ב"ר נ, א) כי לוט, על ידי שכיבד את המלאך, נשא לו פנים, אף כי כוחה של תפלת אברהם אבינו לא הועילה בזה, אף על פי כן לוט פעל זאת ע"י החסד שעשה עם המלאכים. נפלא הדבר, כי כוחה של מדת הכרת טובה, שהיו המלאכים מחוייבים ללוט, זה היה מחייב את המלאכים לעשות את רצונו, אף במקום שלא הועילה כח תפלתו של אברהם אבינו. זה כוחה של הכרת הטוב.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות" בשם המשגיח דפוניבו

היציאה מחברון כדי לקיים את צווי השי"ת

וַיִּסַּע מִשָּׁם אַבְרָהָם אַרְצָה הַנֶּגֶב (כ, א)

יש לשאול לשם מה נסע אברהם אבינו מחברון, מי גרשו משם? והלא ה' יתברך לא ציוהו שיסע משם? והענין הוא, כי אברהם אבינו כל מעשיו היו לשם שמים, לכן כשאמר לו ה' יתברך בחברון "ולא יקרא עוד שמך אברם כי אם אברהם יהיה שמך", וכן שרי תיקרא מעתה שרה ולא שרי, רצה אברהם אבינו לקיים זאת, אך בחברון כבר הורגלו הכל לקרותם בשמות הראשונים, ואיך יוכלו להרגיל כולם לקראם בשמות החדשים? לכן, כדי לקיים את רצון הבורא יתברך, עקר אברהם דירתו מחברון ונסע עם שרה למקום רחוק, שם פירסמו את עצמם בשמות החדשים. הוא אברהם והיא שרה, זה עיקר כונתו בנסיעה מחברון.

ומתוך האור בשם "ליקוטי רצב"א"

ודרשו חז"ל (ב"מ פו:): **אמר רב חמא יום שלישי למילתו היה, ובא הקב"ה ושאל בשלומו**. מדרש זה יבואר היטב ע"פ הגמרא (שבת קלד:): שאומרת שמותר לרחוץ תינוק במים חמים בשבת, אם נימול ביום ששי, כיון שיש סכנה, אך אם השבת היא היום השני לאחר המילה, אסור לרחצו. והקשה המהרש"א: הרי ידוע שהיום השלישי שאחר המילה הוא המסוכן ביותר וכמו שכתוב אצל אנשי שכס: **"ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים** (לה, כה), ולא היום ראשון, ותירץ: באדם גדול היום השלישי הוא אכן המסוכן ביותר, אך בתינוק היום הראשון הוא המסוכן ביותר. ומובא (נדרים מא), שחולה שיש בו סכנה אסור לבקרו, אך מותר לשאול בשלומו, וכן אסור להיכנס לתוך ביתו, אך מותר לשאול בפתח ביתו. ועתה מבואר היטב כל הענין: **"וַיֵּרָא אֵלָיו ה' "**, דהיינו שהקב"ה בא לבקרו, ועתה מקשה רב חמא, והלא יום השלישי למילתו היה, והרי אברהם היה זקן ושבע ימים, וא"כ יום זה הוא מסוכן ביותר, וכיצד אפוא הקב"ה בא לבקרו? ולכן אמר רב חמא שהקב"ה בא רק לשאול בשלומו, ולא לבקרו. ועדיין קשה, הרי אסור להכנס לביתו? ועל זה בא הפסוק כמתרץ: **"הוא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֵקֶל"**, ולא בתוך ביתו, ולכן אפשר לשאול בשלומו.

רבי יהונתן אייבשיץ בספרו "מדרש יהונתן"

וְשָׂרָה שִׁמְעָת פֶּתַח הָאֵקֶל וְהוּא אֶתְרִיו (יח, י)

"וְהוּא אֶתְרִיו": זה ישמעאל מפני היחוד (מדרש) הקשה השל"ה הקדוש, וכי זה מה שהפריע לישמעאל ששרה לא תתייחד, וכי צדיק היה? ויש ליישב, דהנה בתחילת ספר שמואל מצאנו שחנה לא נפקדה בפרי בטן ואמרה בתפילתה (שמואל א, יא): **"אם ראה תראה בעני אמתך וזכרתני ולא תשכח את אמתך ונתת לאמתך זרע אנשים"**.

ובגמרא (ברכות לא:): דרשו: אמר רבי אלעזר: אמרה חנה לפני הקב"ה: רבונו של עולם אם ראה, מוטב, ואם לאו תראה אלך ואסתתר בפני אלקנה בעלי והוא יקנא לי ומשקו לי מי סוטה ואי אתה עושה תורתך פלסתר שנאמר **"ונקתה ונזרעה זרע"**. ישמעאל דאג ששרה לא תתייחד עם אחד המלאכים שנראו כאנשים ואז אברהם יקנא לה ויתקיים בה **"ונקתה ונזרעה זרע"**, והוא לא רצה שיהיה לאברהם עוד בן אחר ויתחלק עמו בירושה ולכן עמד אחריו כדי שלא יהיה זה יחוד וממילא לא יוכל אברהם לקנא לה... עכ"ד. וקשה איזה איסור יחוד היה

**וַתֵּרָא שָׂרָה אֶת בֶּן הַגֵּר הַמִּצְרִית אֲשֶׁר יָלְדָה לְאַבְרָהָם
מִצְחָק (כט, ט)**

גירושה של הגר יחד עם ישמעאל טעון ביאור, והרי רק ישמעאל היה 'מצחק' ומדוע צריך היה לגרש עמו גם הגר? ועוד מדוע לא נקרא ישמעאל בפסוק זה בשמו אלא בתואר "בֶּן הַגֵּר הַמִּצְרִית"? שתי שאלות הללו מיושבות האחת בשנייה.

חז"ל (סוטה נ:): אמרו: "שׁוֹתָא דִּינוּקָא בְּשׁוּקָא או דַּאבוּהֵי או דַּאימֵיהּ", רש"י מפרש שם: משל הדיוט הוא, מה שהתינוק מדבר בשוק, מאביו או מאמו שמע. לכן כאשר שמעה שרה את ישמעאל מצחק באומרו את אשר אמרו הליצנים: מאבימלך נתעברה שרה, הבינה כי מאמו הגר שמע שחוק ולעג זה, כדי שיהיה הוא היורש היחיד. לפיכך קראו הכתוב "בֶּן הַגֵּר הַמִּצְרִית" ללמדנו את מקורו של צחוק זה, ומטעם זה גירש אברהם את הגר יחד עם ישמעאל. על כן אמרה שרה לאברהם "גרש האמה הזאת ואת בנה", שאינו בדין שירש אפילו במקצת, כי ה'ולד הולך אחר הפגום' (קידושין טו:), כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני יצחק.

ומתוך האור בשם הספורנו"

קשירת יצחק לפני העלתו למזבח

**וַיַּעֲקֵד אֶת יִצְחָק בְּנֵוֹ וַיִּשֶׂם אֹתוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ מִמַּעַל לְעֵצִים
(כב, ט)**

אברהם עקד את יצחק על גבי הקרקע, ולאחר שעקד וקשר אותו, העלה אותו על המזבח ממעל לעצים. ולמה לא קשר אותו על המזבח? הרי אמרו חז"ל שכל הקשירה היתה הצעה של יצחק, הוא ביקש מאברהם שיקשור אותו כדי שלא יפרכס ויבעט. היו לו שני חששות: האחד, שיעבור על כבוד אב ואם, והשני, שיפסול את השחיטה. אם כך, מספיק היה שיעלה אותו על המזבח ושם יקשור אותו, ולמה קשר אותו על הקרקע ורק לאחר מכן העלה אותו ממעל לעצים? המשנה (שבת צג:): אומרת, כי הנושא אדם חי מרשות היחיד לרשות הרבים פטור, וזאת משום שחי נושא את עצמו, אבל הכל מודים שכפות שנושאים אותו מרשות היחיד לרשות הרבים חייב כי אין זה נחשב חי נושא את עצמו. הציווי לאברהם אבינו היה "והעלהו לעולה", שהוא עצמו יעלהו לעולה, בלי שום סיוע, אם יצחק לא היה קשור, היה נחשב שיצחק עוזר לו כי הוא חי נושא את עצמו, לכן דאג שיהיה כפות ואז לא יהיה חי נושא את עצמו, וכך יקיים כהלכה את הציווי "והעלהו לעולה" אתה עצמך.

יחי ראובן

הלכה: סגולה ברכת "אשר יצר"

כתב השו"ע (או"ח סימן ו סעי' א'): כשיצא מבית הכסא יברך אשר יצר וכו'. ובפסקי תשובות (אות א') כתב: ועיקרה ברכת השבח אם כי יש בה גם ברכת הנהנין,

ומסתבר שאף מי שאינו חייב בברכה זו יכול להוציא בה אדם אחר ידי חובתו, ויש אומרים שיש לימנע מכך מחשש שמא עיקרה ברכת הנהנין שאין מוציא מי שאינו חייב בה. ויש בברכה זו סודות ורמזים עמוקים והאומרה בכוונה סגולתה גדולה מאוד להמשיך רפואה, וכלשון "סדר היום" ויברך אותה בכוונה, ויאמר מלה במלה כל עניניה וכו', ואם האדם יהיה שלם בדעותיו ומכלכל במשפט דבריו לא יחלה כל ימיו ולא יצטרך לרופא ולא לרפואותיו, ואם כן ודאי ראוי לברך בכוונה גמורה ובדעת שלימה לרופא כל בשר ומפליא לעשות. והמדקדקים באורחותיו ראוי שיברכה בעמידה, ולאחר שכבר ניגב ידיו מרחיצתם כהוגן בכלי ג' פעמים לסירוגין, לא יתעסק בכלום בשעה שמברך.

פסקי תשובות חלק א'

פתגם: כל הכועס כאילו עובד עבודה זרה, כי שניהם לא יועילו כלום.

ספר "שמחלה"

חקירה: היזק ראייה

שלושה צדדים: היזק גופו, שמתבייש מזה, או היזק לממונו, שמצמצם את תשמישי החצר, או איסורא, שאסור להסתכל בחצר חבירו. (נהלות יעקב ב"ב ה ד"ה ונראה. אבן האזל שכנים א-ב: רמב"ם, היזק גופו, ראב"ד, מניעת השתמשות. וכן חקר בשיעורי ר' שמואל ב"ב ח"א עמוד עו האם הוא נזקי גופו או נזקי ממנו.

ספר "קובץ יסודות וחקירות"

סיפור: נוהג מנהג חכם

בנערותו נקלע רבי יהונתן אייבשיץ לארמון המלוכה בוניה והיה מסייר בחדריו ואולמיו המפוארים. תוך כדי הגיע אל בית היראה שבארמון, שם התנוסס פסל גדול של הצלוב, אמרו לו מלוויי מבני האצילים: מן הראוי שנער חכם פיקח כמותך ישמיע כמה מלים לכבוד האדון המושיע. לא נבוך הנער וענה מיד: חכמי ישראל קבעו כלל: חכם אינו מדבר לפני מי שגדול ממנו, פסל זה גדול ממני בהרבה, ידבר נא הוא תחילה ואז אדבר גם אני.

ספר "חד וחלק" חלק א'

שבת שלום!

יוצא לאור לרפואה שלימה של דינה בת מרים, רפאל יהודה בן מלכה, אליהו בן מרים, שלמה בן מרים, ג'ילברט יפה בת מרים. לעילוי נשמת של ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, לעילוי נשמת שלמה בן מחה, דנאיל בן רחל, עמנואל בן ארנסט אברהם.

